

paa en vis Maade skulde oprettes i Forbindelse med Sorø By. Naar vi dengang ikke kunde tilraade Sagens videre Fremme, var det, fordi Maaden, hvorpaa Overenskomsten tilsigtedes truffen med Byen, ikke syntes heldig; den forekom os noget vel kostbar, saa at Akademiet ikke vilde have en tilstrækkelig Fordel af en saadan Foranstaltning. Vi have ikke troet, at det kunde paahvile os nærmere at gjøre Forslag om, hvorledes en Indskrænkning kunde finde Sted, om man maatte, som det er bragt i Forslag ved en Banegaard i Sjælland, kunde bruge et af de små Petroleumsgasværker, eller om man kunde have Udsigt til en ny og mere rimelig Kontrakt med Sorø By om et rigtigt Gasværk. Men hvilken som helst Fremgangsmaade man nu vil bruge, saa forekommer det os, at den store Sum tyder paa, at der maa kunne gjøres Indskrænkninger her. Man maa kunne ordne dette Forhold paa en mere økonomisk Maade, og før bestemt at antyde dette have vi troet at burde anbefale denne lille Nedsættelse. — Med Hensyn til Kontoen til Bibliotheket er det jo et Støn, hvad man vil anvende dertil. Vi have troet, at disse 400 eller 800 Rd. vare vel høit. — Man vil senere finde en Post til Realundervisning paa 9,000 Rd. Denne Post, der hidtil har været ydet af Sorø Akademi, vil Flertallet nu ove føre paa det lærde Skolevæsens Budget. Overførselen sker under den Form, at dette Tilskud udgaar af Sorø Akademi og tillige udgaar som Indtægt paa det lærde Skolevæsens Budget. Det hænger noget sammen med hele den Retning, der har gjort sig gjældende i Thinget i længere Tid, idet saavel Flertallet som Mindretallet har troet, at de Midler, der hidtil have været anvendte til den lærde Undervisning, maa kunne anvendes paa en mere almindelig Maade. Lovgivningsmagten har jo udtalt det Samme ved de Endringer i Skoleloven, der bleve truffe forrige Aar. Derved er der givet det hele lærde Skolevæsen, selve den høieste Skoledannelse her i Landet et mere realistisk Præg. Vi have troet det rigtigt, at man gav al mulig Anvisning til at anvende det lærde Skolevæsens Midler til Realundervisning. Vi have jo ofte her i Salen dels stemt for og

dels udtalt os for yderligere Inddragelse af lærde Skoler; dette Spørgsmaal ligger nu ikke i Diebliffet for her efter det Forslag, der blev vedtaget sidst, men skulde det behøves for at tilfredsstille de Fordrindere, der stilles om Realundervisning, ville vi, om det skulde være nødvendigt, ikke betænke os paa at gaa videre ad denne Vej. I ethvert Tilfælde have vi troet at burde anbefale den Retning yderligere ved det lille Forslag, der her foreligger. Et Mindretal har imidlertid troet, at man ved Uddelingen af Tilskudet til Folkehøiskoler væsentlig skulde tage Hensyn til vedkommende Skolers gennemsnitlige Elevantal. Naar Flertallet ikke er gaaet med dertil, er det paa ingen Maade, fordi vi ikke anerkjende, at dette Hensyn i mange Tilfælde har stor Betydning; men vi have troet, at der er andre Hensyn foruden dette specielle Hensyn. Foruden de mandlige Elever er der jo ogsaa Tale om Piger, der besøge de Skoler, der ere indrettede paa flere Steder, og der er ogsaa Tale om Hensynet til, om det var en Egn, der særlig trængte til Anlæg af saadanne Skoler, og der kunde formentlig nævnes mange andre Hensyn, som burde tages. Naar vi ikke have troet at kunne slutte os til en Udtalelse om et saadant bestemt Hensyn, er det, fordi vi antage, at Ministeren vil tage et billigt og rimeligt Hensyn til alle særlige Omstændigheder, der kunne være at tage i Betragtning ved Fordelingen af dette Bidrag. — Bidraget til fattige og begavede Elever ved Folkehøiskolerne har Udvalgets store Flertal foreslaaet forhøiet til 11,000 Rd., saa at alle Landets Skoleraad og Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse hver ville faae 500 Rd. at uddele. Det er en Sag, der ganske vist for Enkelte af os har stillet sig noget tvivlsomt, baade da den først kom frem, og da der blev Spørgsmaal om dette Forslag om Forhøielse. Jeg tilstaar, at for mit Vedkommende har jeg været i megen Tvivl om, hvorvidt det var hensigtsmæssigt at opfordre usformuende Folk, der maatte ventes væsentlig at skulle leve af deres personlige Arbeidskraft, til i deres modnere Alder at anvende længere Tid paa fortsat Undervisning; naar jeg nu alligevel er gaaet med som de fleste andre Medlemmer i Udvalget til at til-